

1Korinthe 13: Mag ik er zijn?

Orde van dienst:

Welkom

Votum en zegengroet

Psalm 34: 1, 2

Gebed

Kinderen:

Psalm 81: 1 Jubel voor de Heer

Inleiding.

Lezen: 1Korinthe 13

NLB 314 Here Jezus, om uw woord.

Preek.

Psalm 16: 4, 5

Wet: zingen NLB 310 Eén is de Heer

Gebed

Collecten

GK 261 De HEER zegene u...

Zegen.

Inleiding: Aanvaard!

'Mag ik er wel zijn?'. Dat is één van de diepste vragen van een mens.

Word ik aanvaard? Hoor ik er wel echt bij? Hoe kijken mijn vrienden naar mij?

Twee weken geleden ging het over de woorden van Paulus: "Aanvaard elkaar!".

Nu een vraag die daar alles mee te maken heeft: "Aanvaard ik mij zelf wel?".

Over die vraag gaat het in het slot van 1Korinthe 13.

'Aanvaard ik mijzelf? Mag ik er zijn?' 'Wat denken anderen over mij?'.
Wie kent mij écht?

En durf ik mijzelf echt te laten kennen? Mag ik er wel zijn?

Dat is onze diepste vraag.

Door die vraag kunnen mensen zich heel erg terugtrekken. Ze verbergen zich en bouwen muren rondom hun leven. Ze willen niet opnieuw de pijn ervaren van de afwijzing.

Anderen trekken zich niet terug, maar willen juist opvallen. Zoeken de aandacht. Bevestiging.

Door rijkdom of door mooie of juist rare kleren. Door succes na te streven. Door op Internet anderen

te pesten of gewoon op straat met je vrienden. Je volgt de code van de groep, omdat je erbij wilt horen.

We dragen vaak maskers en laten ons echte gezicht niet zien.

Preek:

Er was eens een prinses, die altijd een sluier droeg. Niemand zag ooit haar gezicht.

Ze deed haar sluier pas af als ze ging slapen en het licht uit was.

En 's morgens deed ze haar sluier weer aan voordat ze opstond.

Zelfs in de badkamer hield zij haar sluier voor haar gezicht. Nooit keek ze in de spiegel.

Al vele jaren had zij haar gezicht dus niet meer gezien. Ze wist niet hoe ze eruit zag en soms dacht ze dat ze niet eens een gezicht had!

Hoe kwam dat?

Deze prinses had een zuster. En die zus was heel mooi.

De prinses zelf was erg lelijk.

Als ze nog klein is, wil haar vader haar op een dag straffen.

En wat doet hij?

Hij sleept haar mee naar een spiegel en dwingt haar in de spiegel te kijken.

Hij pakt haar hoofd vast en zegt: "Kijk eens goed in die spiegel. Zie je hoe lelijk je bent!!".

Opeens kijkt de prinses door de ogen van haar vader naar zichzelf en ziet ze hoe lelijk ze is. Er breekt iets in haar en ze besluit haar gezicht te bedekken met een sluier en die nooit meer af te doen. De ogen van haar vader waren als spiegels. In die ogen las zij: "Je bent niet mooi. Je bent niet goed genoeg".

Misschien omdat ze echt niet mooi was. Of omdat ze geen jongen was.

Hoe dan ook: hij wees haar af. Hij gaf haar het gevoel, dat ze er niet mocht zijn.

Maar als zij voor haar eigen vader al niet mooi was, voor wie zou ze dat dan wel zijn?

En ze deed een sluier voor haar gezicht. Zelfs als ze voor de spiegel stond.

Ze durfde niet eens meer naar zichzelf te kijken.

Het hele verhaal vind je in het boek van C.S. Lewis: "Het wordend aangezicht" of "Het ware gelaat".

De originele Engelse titel is "Till we have faces".

Een boek, een roman, dat Lewis aan het einde van zijn leven schreef.

Het boek heeft als achtergrond een oude Griekse mythe en het gaat ten diepste over de vraag:

"Wie ben ik? Ben ik wel iemand? Wie ben ik als mijn carrière, mijn geld, mijn boeken, mijn medailles, mijn TV-optredens, als dat wegvalt. Als mijn sluier afvalt. Zit er dan wel een eigen gezicht onder? Wat is mijn "ik" achter alles wat ik doe? Of ben ik alleen maar wat de mensen van mij vinden? Wie ben ik? Mag ik er zijn?".

Een spiegel is voor ons, mensen, heel belangrijk.

Als je wilt weten wie je bent, hoe je eruit ziet en of je er mag zijn, dan heb je een spiegel nodig.

Als je je gezicht wilt zien, moet je in een spiegel kijken.

In onze wereld is de spiegel het gezicht van onze medemensen. Het gezicht van mijn moeder, die mij toelacht. Van mijn vader, die trots naar mij kijkt. Van mijn vrienden, die me aankijken en medelijden of bemoediging uitstralen. Die mij liefdevol confronteren als ik het fout doe. Hwt open gezicht van mijn broer, die mij vergeeft, omdat hij de band met mij koesteren en mij niet kwijt wil.

Je leert jezelf niet kennen door navelstaren of je eigen handen goed te bekijken.

Je leert jezelf kennen door het gezicht van de ander. Door wat anderen tegen je zeggen.

We zeggen het vaak zo: mensen hebben bevestiging nodig.

Er zit nog een tweede laag in het boek.

Dat is deze: het gezicht van de ander en de liefde van de ander, kan veel doen. Wat kan een wijze vader of een goede vriend veel voor je betekenen!

Ik denk dat u allemaal wel iemand kent, die veel voor u heeft betekent. Misschien ook wel iemand, die je veel pijn heeft gedaan. Zoals die vader van de prinses, die zijn dochter voor de spiegel zet om haar te laten zien hoe lelijk ze wel niet is en dat dus niemand van haar zal houden.

Hoe dan ook: uiteindelijk schieten mensen te kort. Hoe goed je ouders of je vrienden ook zijn, hoe dicht je vrouw ook bij je staat, ze zijn niet in staat om jou een echte identiteit te geven. Om te vertellen wie je ten diepste bent.

Want de mensen om je heen kunnen alleen maar een klein deel van jouw zelf laten zien.

Voor je moeder ben je een lieve dochter. Voor je vader een stoere zoon. Voor je generaal een goed soldaat. Voor je leraar een ijverige leerling.

Ze laten allemaal iets zien, een deel, maar niet wie je ten diepste bent.

En dan vaak alleen de buitenkant.

Ze kunnen je niet de liefde geven waar je voor gemaakt bent.

Op het einde van het boek komt de prinses dan ook voor God te staan.

De enige God met een gezicht.

Geen stuk hout. Geen kale steen. Geen onbewogen klomp goud. Geen mager denkbeeld.
Maar de God die de liefde zelf is en die zijn aangezicht naar mensen toekeert.
Ze staat dan voor een rimpelloze vijver en ziet hoe in het water van de vijver haar spiegelbeeld samenvloeit met het spiegelbeeld van haar mooie zuster.
De prinses heeft een gezicht gekregen. De lelijkheid is weggefallen in de ontmoeting met God.
Lewis bedoelt: niet wat de mensen van je zeggen, niet wat je bezit, niet je succes, niet wat de reclames je beloven in deze consumptiemaatschappij, niet de gedragstherapieën, vertellen jou wie je ten diepste bent, maar de God die jou geschapen heeft. Die jou liefheeft.
Alleen hij geeft jou de ware zelfkennis.
Jouw Vader in de hemel.
Henri Nouwen zegt het in zijn mooie preek zo: "Niet wat je bezit, niet wat de mensen over je zeggen, niet wat je bereikt hebt is wie je bent. Je bent wat God over je zegt: je bent mijn geliefde zoon en dochter".
De spiegel is het kruis.
Dat is het evangelie: de Schepper van het universum heeft jou lief.
En dat is ook de enorme kracht van de woorden van God en daarom willen we dat elke zondag weer horen: 'Deze God kent mij helemaal, en toch houdt hij van me'.
Dat laat Jezus zien aan het kruis.

Jesaja vergelijkt de liefde van God met de sterkste liefde die er op aarde is:

"Sion zegt: 'De HEER heeft mij verlaten,
mijn Heer is mij vergeten.'

Maar kan een vrouw haar zuigeling vergeten
of harteloos zijn tegen het kind dat zij droeg?
Zelfs al zou zij het vergeten,
Ik vergeet jou nooit.
Ik heb je in mijn handpalm gegrift,
je muren staan mij steeds voor ogen."

Deze liefde leert je om geduldig te zijn en te verdragen.

Niet in deze zin, dat je niets meer tegen elkaar durft te zeggen en niet durft te confronteren.
Zo van: "Wat hij doet is harstikke stom, is verkeerd, maar, ja, ik moet verdragen en ik zeg er dus maar niets van".

Dat is niet de liefde die God ons leert.

Het kan juist een vorm van zuivere liefde zijn als je de ander wel confronteert. Als je naar de ander toegaat en gaat praten. Als je het niet doet, ben je alleen maar bang voor je eigen hachje. Bang voor een heftige reactie. Bang om

Ik leerde jaren geleden de uitdrukking: "Liefdevolle confrontatie".

Dat is het.

Je bent duidelijk, maar je zegt het niet om de ander pijn te doen of te vernederen, maar om die ander op te bouwen. Mooier te maken. Een mooi gezicht, dat liefde uitstraalt. Zo groei je toe naar de grote ontmoeting met God.

Straks komt de dag, dat we God zullen ontmoeten.

Nu kijken we nog in een wazige spiegel, straks oog in oog. Van aangezicht tot aangezicht.

Ja, en zo zijn we samen op weg naar de volmaaktheid.

Paulus schrijft: "Wanneer het volmaakte komt, zal wat beperkt is verdwijnen".

Volmaakt.

Nu moet u wel weten wat Paulus hier precies mee bedoelt. Want de vertaling 'volmaakt' kan je op het verkeerde been zetten. Met volmaakt bedoelen wij 'perfekt'. Zoals in onze maatschappij jouw lichaam er perfekt uit moet zien. Zoals je haar perfekt moet zitten.

In het Grieks staat hier het woordje "teleion".

Dat betekent 'doel'. 'Bestemming'. 'Worden zoals je bedoeld bent'.

Door de liefde van God worden we wat we hadden moeten zijn. Waar we voor gemaakt zijn.

Denk aan een walvis, die op het strand geworpen is. Hij leeft nog. Maar niet voor lang.

Hij gaat zeker dood.

Hij beweegt nog wel: hij maakt zwembewegingen met zijn staart. Dat is zijn reflex.

Hij slaat met zijn staart op en neer, maar het enige wat gebeurt, is, dat hij met zijn staart een hoop zand en vuil omhoog gooit.

Hij is niet in zijn element. Niet in zijn 'teleion'. Niet waar hij voor gemaakt is.

Die walvis is gemaakt om in het water te leven. Buiten het water is zijn lichaam, zijn staart, zwaar en log, maar in zijn element, in het water, is zijn staart een bron van kracht en snelheid.

Wij zijn als gestrande walvissen.

Door de vloedgolf van de zonde zijn we op het strand geworpen. We liggen niet meer in het levende water van de liefde. Een liefde die onvoorwaardelijk is. Zoals de liefde van een moeder voor haar kind.

We durven geen liefde te geven, omdat we bang zijn dat we niets terugkrijgen. Dat onze liefde wordt afgewezen. Dat we moeten inzien, dat we het niet waard zijn om lief te hebben. Omdat we niet mooi genoeg of niet interessant genoeg zijn. We hebben wel seks, maar zonder ons te binden en in liefde voor elkaar te zorgen.

We gaan sluiers dragen. We bedekken ons gezicht. We sterven van binnen.

Het wordt kil op aarde en we weten het.

Wanneer komt dat volmaakte?

Als wat beperkt is verdwijnt.

Wanneer is dat?

Ja, na dit leven. Als we God ontmoeten. Van aangezicht tot aangezicht.

Want dát is het mooiste: het gezicht van God zien. Zijn gezicht, dat jou toelacht.

Psalm 16 zegt het zo: "Gij maakt mij het pad van het leven bekend;

Overvloed van vreugde is bij uw aangezicht,

liefelijkheid is in uw rechterhand, voor eeuwig." (Vert. 1951)

En het is daarom het ergste als God zijn aangezicht voor jou verbergt. Als hij je niet wil zien vanwege je zonden. Je gebroken woord. Omdat jij je voor hem schaamde. Je gezicht verborg voor hem.

Die pijn voel je ook als andere mensen hun gezicht afwenden als je ze tegenkomt.

Dat is ook de diepste pijn voor Jezus geweest aan het kruis.

Als het midden op de dag donker wordt boven Golgotha, dan weet Jezus dat zijn Vader zijn aangezicht voor hem verbergt. En roept hij het uit: "Mijn God, mijn God, waarom heeft u mij verlaten!"

Dat was voor Jezus het diepste lijden.

Dat was maar niet op het strand stranden. Dat was een hels vuur. De diepste pijn is de pijn van het hart. Als anderen hun aangezicht van je afwenden.

In het oude Testament zie je dat mensen daar dan ook vaak om vragen: "HERE, laat mij toch uw aangezicht zien!"

Ze bedoelen: 'Laat mij niet los. Wijs mij niet af! Blijf dichtbij en heb mij lief!'.

Want dát is de kracht van Gods liefde: je wordt wie je bent. Je ziet niet alleen Gods aangezicht, maar door zijn vriendelijk aangezicht krijg jij ook een mooi aangezicht. Je durft je je sluier af te doen.

In de mystiek en in oosterse religies wordt vaak gezegd, dat je door het sterven opgaat in het grote geheel. Je kleine ik verliest zich in het grote Al. Je ziel, je atman, versmelt met de god Brahman. Zoals een druppel water versmelt met het water van de oceaan. Daardoor wordt je niets en tegelijk alles.

Het lijden is voorbij omdat je in feite niet meer bestaat.

Maar dat is niet het 'volmaakte' waar Paulus het over heeft.

Bij de Vader van Jezus ga je niet verloren in het grote Al. Wat dat dan ook zou zijn.
Ik wil mijzelf ook helemaal niet verliezen in het Al. Ik wil juist gevonden worden. Tot mijn bestemming komen. Ik wil vergeven worden. Ik wil thuiskomen, zoals de verloren zoon, en door de Vader omarmd worden. Tot ontplooiing komen. Bloeien. Ik wil weer zoon zijn. Geliefde zoon van de vader. De mens, zoals God die had bedoeld.
Ik wil leven zonder sluier, die mijn beperktheid moet bedekken.
Ik wil de deur van Gods woning binnengaan waar ik met mijn vragen al een leven lang op sta te beuken.

Het volmaakte.

De hemel.

Het aangezicht van God.

Ja, je kunt je afvragen of dat zo mooi is.

Ik denk dat veel mensen zich heel weinig voorstellen bij de hemel.

Hoe kijkt u daarnaar? Hoe ziet u de hemel?

Een luilekkerland? Een eeuwige kerkdienst?

Het lijkt allemaal erg saai. Wat moet je zo'n eeuwigheid doen?

Nu weten we maar weinig over de hemel en al helemaal weinig over hoe de hemel eruit ziet.

Wat moet je je daarbij voorstellen?

Op catechisatie vertel ik het vaak zo: Er was eens een pastor, die vaak mensen bezocht in het ziekenhuis. Al een paar weken bezocht hij een man, die erg ziek was. Hij geloofde niets. Moest er niet aan denken om naar de kerk te gaan. Dat vond hij zo saai.

Op een dag kreeg hij te horen, dat hij niet lang meer zou leven.

De pastor kwam bij hem en zat naast zijn bed.

Ze kregen het over leven en sterven. Over God. Over de hemel.

Maar daar had hij weinig zin in. De hemel leek hem ook al zo saai. Bij hemel dacht hij aan stilte. Grote zalen vol engelen. Aan veel zingen. En je mocht natuurlijk nooit iets doen wat echt leuk is.

Wat moest de pastor met die man?

Toen zei hij dit: 'Als je wilt weten wat de hemel is, dan moet je aan een moment en een plaats in je leven denken, dat je je echt gelukkig voelde. Dat je je heel erg geliefd voelde.

Bijvoorbeeld toen je voor het eerst met je vader ging vissen. Jij haalde met je kleine hengel je eerste voortje uit het water. En je vader was zo trots op je. Hij pakte je in zijn sterke armen en kuste je.

"Wat goed!", riep hij. Je voelde je zo geliefd. Zo'n moment.

Of die keer, dat je met je eerste meisje langs het strand liep. Je was zo verliefd en vol verlangen. Ze liep naast je en opeens pakte zij je hand en lachte naar je.

Of die keer, dat je je eerste kindje kreeg. De bevalling was zwaar. Onbekende pijn sneed urenlang door je lichaam. En toen, toen was het kindje er. De zuster legde het natte, naakte meisje in je hals.

En jij was zo blij. Zo'n moment.

Of die keer, dat je man je omhelsde, optilde en kuste en zei: 'Ik heb je zo lief!'. Zo'n moment.

Neem zo'n liefdevol moment in je gedachten, maak dat 1000 keer zo groot en dat voor altijd.

Dat is de hemel.

Dat is leven voor het aangezicht van God.

Leven zonder sluier.

Want de liefde is je kleed.

Gods barmhartigheid jouw kroon.

Amen.